

Overweging

Overweging

Deze kerk, net weer opgeknapt, het orgel nog ingepakt,
en het hele gebouw aan het begin van de week grondig schoongemaakt,
is het huis waar wij samen komen.

Waar wij met passie voor zorgen.

Lang geleden begonnen mensen aan de bouw van dit Godshuis.

Muren, een dak, ramen, stoelen, kroonluchters, een preekstoel,
en nog zoveel meer, noem maar op.

In de voetsporen van die bouwers van het eerste uur kwamen anderen.

We kennen de meesten niet meer bij naam.

Maar ook zij, allemaal, droegen met hart en ziel bij aan dit gebouw.

En nu zijn wij hier.

Nu is het onze tijd.

Nu zorgen wij voor dit gebouw dat van generatie op generatie is
doorgegeven.

Niemand van ons die het zou willen missen.

Als je zin zoekt voor je dagelijks leven loop je hier wellicht op een dag
naar binnen.

Of je komt hier al van kinds af aan.

Wat doet zo'n gebouw met je?

Het maakt van ons meer dan een clubje toevallig aangespoelde mensen.

Wij zijn hier bij, en met, en voor elkaar.

Degene die naast je zit is niet zomaar een onbekende.

Ook al ken je elkaar misschien niet echt, of alleen maar van gezicht.

In dit gebouw zeg je iets tegen elkaar.

Daar nodigt het toe uit.

Een groet, een vraag, een bemoedigend woord, of je maakt een
vriendelijk gebaar.

Er is aandacht.

Je deelt iets: brood en wijn zijn het symbool daarvan.

Er is verbinding.

Zonder dat we elkaar hebben uitgekozen.

Dat is het bijzondere in een Godshuis.

Wij komen hier bij elkaar in de naam van de Eeuwige.

Maar dat betekent niet dat we allemaal gelijkgestemden zijn.

We mogen durven verschillen.

En dat allemaal proberen we samen te vatten met het woord 'gemeente'.
Al eeuwen lang.

In het verhaal van vandaag is dat nog heel nieuw.
We horen dat in Antiochië de mensen van Jezus een gemeente
beginnen te vormen.
Zowel Joden als Grieken.
Joden komen bij elkaar in de synagoge.
En Grieken in de ekklesia.
Waar later het woordje 'kerk' van is afgeleid,
Wat ze met elkaar delen is de verbinding met Jezus.

Antiochië is de eerste grote wereldstad buiten Palestina waar de Jezus-
beweging een factor van betekenis wordt.
Het is de hoofdstad van het Oosten, met wel 500.000 inwoners.
En vanaf het begin hebben daar ook Joden gewoond.
De volgelingen van Jezus, die vanuit Jeruzalem naar Antiochië komen,
zijn joods en kloppen dan ook aan bij de synagogen.
Ze vertellen daar, begeesterd, over wat Jezus deed.
Hoe hij zorgde voor zieken en armen,
voor de aller kwetsbaarsten.
Hoe hij het gebod waarmee het jodendom wordt samengevat:
'Heb je naaste lief als jezelf',
echt helemaal in praktijk bracht.
Het kostte hem zijn leven.
Maar afgelopen is het niet.
Dat gebod is door hem actueler dan ooit.

De groep joodse mensen in de synagogen, die zich door deze woorden
laten inspireren, groeit.
Maar er komen ook volgelingen van Jezus naar de stad, die Grieken zijn
en zich richten op de Griekse inwoners.
Is dat een ingrijpende koerswijziging?
Dit ontstaan van een gemengde, veelkleurige gemeente waar zowel
Joden als Grieken deel van uitmaken?
Nee, eigenlijk niet, het wordt hier en passant verteld.
Het gaat als vanzelf.

Zo waait de wind, de Geest van inspiratie.
Zij blaast het verhaal van Jezus leven in, en het gaat alle kanten van de
wereld uit.

Het is in Antiochië, dat volgelingen van Jezus voor het eerst christenen worden genoemd.

Zij omschreven zichzelf met de eenvoudige woorden: 'Mensen van de weg'.

Zij wilden de weg van Jezus gaan.

Dat hardop zeggen en proberen is al heel wat vonden zij.

In die naam 'christenen' klinkt het woord 'messias' door.

Allebei die woorden betekenen 'gezalfde'.

De eerste in het Grieks, en het tweede in het Hebreeuws.

Het was de naam die werd gebruikt voor Jezus zelf.

Messiaanse mensen, zijn mensen die ja en amen willen zeggen op het visioen van vrede en recht waar Jezus in zijn leven voor gaat.

Ik denk dat de eerste volgelingen van Jezus aarzelden over die naam christenen.

Want het betekent nogal wat.

Een levenslange en radicale opdracht, gevaarlijk ook.

Pas later zijn zij zichzelf, meer en meer, met die naam gaan aanduiden.

In de tijd van de Romeinse onderdrukking werd het een geuzennaam.

Maar in het Nieuwe Testament komt die naam verder niet meer voor.

Bij ons, in Europa, roept die naam christenen niet zoveel op.

Maar als je als zeer kleine minderheid in Bangladesh die naam gebruikt, en daarmee durft te verschillen van de grote meerderheid, is dat heel anders.

Als ze in Jeruzalem - waar het verhaal van Jezus begon - horen wat er in Antiochië gebeurt, voelen ze zich niet op een zijspoor gezet.

Nee, ze sturen iemand uit hun midden.

Barnabas.

Niet om te kijken of alles daar in Antiochië wel volgens de regeltjes gaat.

Maar omdat Barnabas de kern van wat een gemeente is, in het voetspoor van Jezus, zelf in praktijk heeft gebracht.

Wat dat is wordt verteld in een eerder hoofdstuk uit Handelingen.

Daar staat:

'Een van hen was Josef, een Leviet uit Cyprus, die van de apostelen de bijnaam Barnabas had gekregen, wat in onze taal 'zoon van vertroosting' betekent.

Hij bezat een akker, die hij verkocht, waarna hij het geld naar de apostelen bracht.'

Wat je bezit met elkaar delen.

Vanaf het prille begin het allerbelangrijkste van gemeente zijn.

En om dat te benadrukken komt Barnabas naar Antiochië.

En dan volgen er ook gelijk een paar gebeurtenissen, waarin dat 'delen' noodzaak is.

En de gemeente van Antiochië kan laten zien dat zij dit begrijpt.

Eerst wordt er door de profeet Abagus een hongersnood voorspeld.

Zoiets treft altijd vooral de armen, zij die toch al in de verdrukking leven.

Dat is zo geweest door alle eeuwen heen.

Omdat de rijken kunnen terugvallen op hun geld en daarmee aanwezige voorraden kunnen opkopen.

Hongersnood kan zelfs worden ingezet als wapen tegen mensen, die alles al verloren hebben.

Wij maken dat nu zelf mee.

Het is een profeet, die de eerste gemeente zich van dit mechanisme bewust laat worden.

Zodat zij de armen in het vizier houden.

En hun stem kunnen laten horen tegen machthebbers, die hongersnood als middel van onderdrukking hanteren.

En de gemeente hoort meer.

Barnabas vertelt over armoede in Jeruzalem.

En dan wordt vanuit de verbondenheid die zij voelen een inzameling gehouden.

Zij denken en handelen dus grens overstijgend.

En iedereen in de gemeente doet mee.

Vaak worden alleen de rijken als weldoeners aangesproken.

Maar hier voelt de hele gemeenschap zich verantwoordelijk voor hun zusters en broeders.

Via een vrijwillige actie waaraan ieder deelneemt naar zijn of haar vermogen.

Barnabas zelf brengt de collecte naar Jeruzalem.

Zo doet hij zijn naam eer aan.

Hij brengt troost in de vorm van geld voor alles waaraan gebrek is.

Dat de gemeente van Antiochië,

dat wat zij leren van de profeet en van Barnabas,

niet is vergeten horen wij in een uitspraak van de derde bisschop van Antiochië, Ignatius.

Hij zegt:

‘Men behoort niet alleen christen genoemd te worden, maar het ook te zijn.’

Ook Lucas, de schrijver van Handelingen, benadrukt dit.

Hij herhaalt steeds dat het beginsel van gemeente zijn niet in de menselijke organisatie ligt.

Maar wel in het feit dat mensen de inspirerende geestkracht van Jezus ervaren, en op zijn weg verder gaan.

Toch hebben wij als gemeente een kerkenraad, een klankbordgroep, kerkrentmeesters, een diaconie.

En vandaag krijgen wij er een ouderling bij.

Daar zijn we heel blij mee.

Maar het blijft goed om ons die eerste gemeenten voor ogen te houden, waar het hoofdzakelijk ging om het doen en het delen.

Wij proberen dat, onder andere, in praktijk te brengen via ons project met de kleine gemeenten in Bangladesh.

Ver van ons vandaan en toch delen we hetzelfde: Jezus’ geestkracht wereldwijd.

Op de avond, afgelopen week, over groene kerk was Franciscus de inspiratiebron.

Zijn manier om die inspirerende geestkracht in praktijk te brengen werd samengevat met vijf woorden:

- Vreugde
- Eenvoud
- Vredevol
- Betrokken
- Kwetsbaar

Laten deze vijf woorden uitgangspunt zijn voor onze gemeente.

Moge het zo zijn. Amen.